

Samenkomen in tijden van verval en afval

De Gemeente, het Huis van God op aarde, dat door de Heer Jezus met levende stenen wordt gebouwd (Matth. 16:18; 1 Petr. 2:4-7), is zonder enig gebrek. Hoe zou uit de handen van de Goddelijke Bouwmeester een onvolmaakt gebouw te voorschijn kunnen komen?

Echter in 1 Kor. 3:9-17, waar óók gesproken wordt van het Huis van God, vinden we niet de Heer Jezus als de Bouwmeester, maar de apostel Paulus (zie vs.10a). Hij heeft als een wijs bouwmeester het fundament gelegd en het is een goed fundament. Maar anderen zullen na hem bouwen en ze hebben toe te zien hoe ze dit doen. Het is het Huis van God, toevertrouwd aan mensen die rekenschap zullen moeten afleggen van hun werk. Het zal door vuur, wat spreekt van de onderzoekende en toetsende heiligheid van God, worden beproefd. Het resultaat van dit bouwen zien we in de Christenheid: een gebouw dat niet alleen is gebouwd met levende stenen, maar grotendeels uit dood materiaal bestaat. Tevens zien we 'bouwers' die het fundament aangetast en verdorven hebben. Zoals altijd, heeft de mens ook hierin gefaald en dat wat God in goede toestand aan hem toevertrouwde, verdorven!

De apostel Paulus waarschuwt daar reeds voor: 'Maar een ieder ziet toe, hoe hij er op bouwt' (vs.10b). Hij heeft als een wijs bouwmeester het goede fundament gelegd: Jezus Christus. Maar nu zullen anderen komen om op dat fundament te bouwen, en dat kan op drieërlei wijze:

1. Het kan met goed materiaal gebeuren - goud, zilver of kostbare stenen - materialen die de beproeving met vuur kunnen doorstaan. De bouwer die hiermee bouwt zal loon ontvangen.
2. Het kan helaas ook gebeuren met ondeugdelijk materiaal - hout, hooi, stro - bij de beproeving met vuur zullen ze verbranden en wat gebouwd werd zal vernietigd worden. Het is een nutteloos bouwen geweest en het goede bouwen is erdoor verhinderd. De bouwer zal geen loon ontvangen en zelf 'zó als door vuur' behouden worden. Zijn dienst was waardeloos en hij zal met lege handen voor God staan.
3. Veel erger is echter het derde bouwen. Daarbij wordt het fundament aangetast. Het gebouw wordt in zijn geheel bedreigd en het goede wat reeds gebouwd is wordt verdorven. Een vreselijk oordeel van God zal over deze bouwers komen: 'Als iemand de tempel van God verderft, God zal hem verderven. Want de tempel van God is heilig en dat zijt gij' (vs. 17).

In de eerste brief aan Timotheüs zien we het Huis van God nog in haar eerste heerlijkheid, zoals ze door de apostel Paulus en andere trouwe arbeiders was gebouwd. Hoewel het gevaar dreigt en profetisch de afval wordt aangekondigd (1 Tim. 4:1), wordt ze toch nog 'de pilaar en grondslag van de waarheid' genoemd en worden er aanwijzingen gegeven hoe men (elke gelovige) zich in haar heeft te gedragen (hf. 3:15).

In de tweede brief aan Timotheüs, de laatste brief die de apostel Paulus geschreven heeft, is de toestand ingrijpend gewijzigd. God heeft toegelaten dat het kwaad toen reeds zo ver ontwikkeld was, dat er aanwijzingen gegeven moesten worden hoe de enkele afzonderlijke gelovige zich in deze omstandigheden heeft te gedragen. De verdervende bouwers van 1 Kor. 3 worden hier al gevonden (2 Tim. 2:16-18). Naamchristenen zijn binnen geslopen (hf. 3:5). Allen in Asia hebben zich van Paulus afgewend (hf. 1:15). Bij zijn eerste verantwoording als gevangene hebben allen hem verlaten (hf. 4:16).

In Hand. 2:42-47 waren allen die geloofden bijeen en volgens hf. 5:13 durfde niemand van de anderen zich bij hen te voegen. Het was van ieder bekend of hij een gelovige was of niet. Ieder die beleed te geloven was werkelijk een Christen. Ten tijde van 2 Timotheüs 2 was dat echter niet meer zo. Hoe moet de gelovige, die temidden van dit verval woont, onderscheiden wie werkelijk de Heer toebehoort?

Het Goddelijk antwoord is: 'De Heer kent die de Zijnen zijn' (2 Tim. 2:19a). De mens kent ze niet. Hij is niet in staat bij alle belijders te onderzoeken wie werkelijk wedergeboren is. Maar dat hoeft ook niet. Dat kan hij aan Hem overlaten Die harten en nieren proeft. Wat een geruststellende, vertroostende gedachte! Als ik van hen die zich Christenen noemen niet weet of zij het werkelijk zijn: bij de Heer is er geen onzekerheid; Hij vergeet niemand.

Maar dat wil niet zeggen dat ik nu maar doen moet alsof er niets veranderd is. Het verval is ingetreden en in mijn optreden moet ik daar rekening mee houden. Mag en moet ik enerzijds aan God overlaten te beoordelen wie van alle belijders Hem toebehoren, anderzijds zegt de Heilige Geest tegen mij: 'Ieder die de Naam van de Heer noemt, onttrekke zich aan ongerechtigheid' (vs. 19b).

In de volgende verzen wordt gezegd wat dat betekent. Het in verval verkerende Huis van God op aarde wordt vergeleken met een groot huis, waarin niet alleen gouden en zilveren, maar ook houten en aardn vaten zijn. Sommige vaten zijn tot eer, maar ook sommige tot oneer (vs.20). Uit het huis gaan, kan ik niet. Dan zou ik moeten afvallen van het Christendom en Jood of heiden moeten worden. In het huis moet ik mij reinigen van deze vaten tot oneer, opdat ik een vat tot eer ben, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, geschikt voor alle goed werk (vs.21). Uiterlijke reiniging van alle onreinheid wordt gevolgd door innerlijke reiniging: 'Ontvlucht de begeerten van de jeugd', en daarna vereniging met allen 'die de Heer aanroepen uit een rein hart' (vs. 22).

We moeten er wel goed op letten dat hier niet staat: Naamchristenen zijn vaten tot oneer en gelovigen zijn vaten tot eer! Zeker, er zijn gouden vaten en aardn vaten, maar als maatstaf voor de beoordeling of ik een vat tot eer ben, wordt alleen gegeven: 'Als dan iemand zich van dezen reinigt' (vs. 21a).

In 2 Tim. 2 gaat het niet over de tegenstelling 'gelovigen - ongelovigen', maar om de tegenstelling 'trouwe dienstknechten - ontrouwe dienstknechten'. Zie daartoe vers 2 (trouwe mensen), vers 3 (goed soldaat), vers 4-6, 11-13, 15-18 enz. In het hele hoofdstuk wordt maar twee keer over gelovigen gesproken, tenminste dat aangeduid wordt dat het gelovigen zijn. (Natuurlijk zijn de apostel Paulus, Timotheüs en zij die de Heer uit een rein hart aanroepen, gelovigen, maar daar wordt hier niet over gesproken). De eerste keer is dat in hf. 2:10, waar over 'uitverkorenen' gesproken wordt, en dan gaat het er alleen om dat het werk van de apostel tot hun nut is, ja alsof zij daardoor de behoudenis zullen verkrijgen. Ze worden dus alleen genoemd als reden voor een trouwe dienst. De tweede keer in vers 19: 'De Heer kent die de Zijnen zijn', om aan te tonen dat wij het niet weten en dat wij hen die zich Christenen noemen niet hebben te beoordelen of zij werkelijk gelovigen zijn. Wij kunnen ze immers niet allen beoordelen en dat hoeven we ook niet te doen, want voor ons is het criterium of zij zich onttrekken aan alle ongerechtigheid. Dat is voor ons het bewijs dat iemand een gelovige is, want alleen gelovigen kunnen dat.

In de verzen 16-18 wordt dan ook niet gezegd dat Hymenéüs en Filétus of degenen die door hen besmet zijn, ongelovigen zijn, maar dat hun dienst verderfelijk is en het dus ontrouwe knechten zijn, en dat van de anderen het geloof omvergeworpen is, d.w.z. dat ze de Christelijke waarheden losgelaten hebben. Evenmin wordt in de verzen 20-26 over gelovigen of ongelovigen gesp-

roken, maar over trouwe en ontrouwe belijders,- over vaten tot eer en vaten tot oneer.

Het gaat er niet om uit wat voor metaal een vat is, maar of het tot eer is. En een vat dat niet gereinigd is, is niet tot eer. Een gouden of zilveren vat dat bemodderd is, of dat in de mest heeft gelegen, is niet tot uw eer als u het ongereinigd in uw huis zet. Dat is tot oneer van uw huis en u zult het niet in uw woonkamer zetten. Een vat tot eer is dat vat dat gereinigd is. Het gaat er hier niet om wat de Heilige Geest in een verloren zondaar werkt, maar alleen daarom wat de verantwoordelijkheid is van iemand die zich Christen noemt. 'Als iemand zich van dezen reinigt' (vs. 21a), die zal een trouw dienstknecht zijn, waardoor de Naam van zijn Meester wordt verheerlijkt; hij is een vat tot eer.

Of bij de vaten die zich niet reinigen gelovigen zijn of niet, is een zaak die mij niet aangaat. Dat beoordeelt de Heer wel: 'De Heer kent die de Zijnen zijn' (vs.19). Ons geloof kan ervan overtuigd zijn dat er vele gelovigen onder zijn en daarom de Heer danken dat ze gelovig zijn, en treuren dat ze in verbinding met de vaten tot oneer blijven en daardoor eveneens vaten tot oneer zijn. God zal ze ook tot veel goed werk kunnen gebruiken, maar volgens vers 21 zijn alleen zij die zich gereinigd hebben van de vaten tot oneer tot alle goed werk geschikt.

Het is ook opmerkelijk dat de uiterlijke reiniging eerst genoemd wordt en dan pas de innerlijke. Wij zijn geneigd te zeggen: 'Als we innerlijk gescheiden van het kwaad zijn, komt de uiterlijke scheiding er niet zo op aan. God stelt de uiterlijke reiniging echter op de eerste plaats. Als we nadenken, wordt ons de juistheid daarvan ook wel duidelijk. Als we niet gehoorzaam zijn door ons uiterlijk te reinigen, hoe zullen we ons dan innerlijk reinigen? En hoe moeilijk is het om in een onreine omgeving innerlijk rein te blijven, laat staan ons daar te reinigen! 'Ontvlucht de begeerten van de jeugd' (vs.22a). Het is vreselijk, uiterlijk gereinigd en innerlijk onrein te zijn. Dat is in werkelijkheid onwaarachtigheid!

Na de reiniging krijgen we de positieve zijde: 'Jaag naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart' (vs. 22b). Het zijn heerlijke dingen waarnaar we moeten jagen, vruchten van de Heilige Geest.

Maar we hebben dat niet alléén te doen! We moeten het gezamenlijk doen met hen 'die de Heer aanroepen uit een rein hart'. Wie dat zijn is na het voorgaande wel duidelijk. De vaten tot eer die zich gereinigd hebben van de vaten tot oneer en zich ook innerlijk gereinigd hebben!

Hier worden we opgeroepen om te beoordelen. Hoe zou iemand zonder leven uit God 'geschikt voor alle goed werk' kunnen zijn? En evenmin kan een ongelovige uiterlijk en innerlijk gereinigd zijn. We hebben dus te beoordelen of iemand leven uit God heeft of niet.

Dikwijls wordt ontkend dat we dat kunnen zien. Als dat zo was, zou God aan Zijn kinderen iets hebben voorgeschreven dat zij niet kunnen uitvoeren! Durven we dat te zeggen? Maar het is ook niet zo! Het nieuwe leven in ons èn ons door de Heilige Geest verlichte verstand, kunnen zeker onderscheiden waar leven is en waar dood.

Niet alleen door de belijdenis op zich. In tijden van verval is dat geen bewijs. Wie aanspraak maakt op een titel moet dat in tijden van verval bewijzen (Ezra 2:62). 'Toon mij uw geloof zonder werken en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen' (Jak. 2:18). Maar door belijdenis gepaard aan een wandel in - en werken van - geloof kan, met een onderzoek door ervaren gelovigen, zeker gezien worden of er leven aanwezig is. En zou het door zwakheid niet gezien worden: 'De Heer kent die de Zijnen zijn'. We hebben ons dan geen oordeel aan te matigen of de betrokken persoon een kind van God is of niet, maar we kunnen hem niet als een vat tot eer behandelen

(Ezra 2:59-63).

Zo afgezonderd van alles wat onrein is en verbonden met hen die de Heer uit een rein hart aanroepen, kunnen we de aanwijzingen van de Heer opvolgen. We zijn tot Hem uitgegaan buiten de legerplaats (Hebr. 13:13). We kunnen teruggaan tot dat wat 'van het begin af is' (1 Joh. 1:1; 2:7,24; 2 Joh.:5-6). We kunnen ons door de Heilige Geest laten vergaderen tot de Naam van de Heer Jezus en daardoor Zijn heerlijke aanwezigheid in ons midden genieten, al zijn we maar met twee of drie (Matth. 18:20). We kunnen Zijn dood gedenken totdat Hij komt (1 Kor. 11:26), Zijn Woord bewaren en Zijn Naam niet verloochenen en het woord van Zijn volharding bewaren (Openb. 3:8-11). En Zijn heerlijke belofte luidt: 'Ik kom spoedig! Houd wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neemt' (Openb. 3:11).

Ook in tijden van verval blijft het waar, dat er slechts één plaats van samenkomst is voor al Gods kinderen: de plaats waar ze samenkomen 'met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart' op de grondslag van de éne Gemeente, buiten de legerplaats, aan de Tafel des Heren, waar de Heer Jezus in het midden van de Zijnen is.

H.L. Heijkoop